

Олещук О.Є.
*студентка магістратури
юридичного факультету
Тернопільського національного
економічного університету
Науковий керівник: д.ю.н, професор кафедри
цивільного права і процесу ТНЕУ
Теремецький В.І.*

ДО ПИТАННЯ ПРО ОСОБЛИВОСТІ НАДАННЯ ДОКАЗІВ ПРО ПОРУШЕННЯ АВТОРСЬКИХ ПРАВ У МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ

Сьогодні найбільше порушень авторських прав відбуваються в сфері діяльності Інтернет-ЗМІ. Та не завжди є можливість скористатись правом на захист враховуючи специфіку мережі Інтернет, та відсутність законодавчого закріплення Інтернет-ЗМІ. Тому, виникає нагальна потреба у застосуванні нових способів забезпечення захисту авторських прав.

В юридичній літературі запропоновано декілька варіантів вирішення цієї проблеми, а саме:

1. У разі виникнення спорів щодо належності інформації пропонувалось проводити експертизу комп'ютера (сервера), на якому зберігається сайт. Однак, це дозволить установити зміст сайту тільки на даний момент.

2. Застосування og-файли сервера, де відмічаються операції читання й запису даних. Однак, вони фіксують тільки ім'я файлу, наприклад, розміщеного на сайті, і не фіксують його змісту.

3. Пропонувалось також використати для фіксації інформації, розташованої на сайті, web-депозитарії, тобто незалежне сховище інформації із сайтів. При цьому в ролі зберігачів відповідної інформації передбачалось застосувати недержавні організації, які уклали договір із власником сайту. Однак, даний метод викликає сумніви, оскільки визнання фактів здійснює особа, не вповноважена на такі дії й, окрім того, за таке свідчення вона одержує плату за договором із власником сайту, тобто має матеріальну зацікавленість.

4. Застосування судової практики захисту порушених прав на об'єкти інтелектуальної власності [1, с.39-41].

Захист прав творців повинен здійснюватись за короткий час, оскільки його значення може втратитись у разі запізнення. Порушник авторських прав може у будь-який момент знищити сліди порушень, видаливши твір із сайту. У зв'язку з цим виникає питання що слід вважати доказами у разі здійснення правопорушень в мережі Інтернет?

Доказами є будь-які дані, на підставі яких суд встановлює наявність або відсутність обставин (фактів), що обґрунтовують вимоги і заперечення учасників справи, та інших обставин, які мають значення для вирішення справи [2].

Ці дані встановлюються такими засобами: 1) письмовими, речовими і електронними доказами; 2) висновками експертів; 3) показаннями свідків.

Письмовими доказами є будь-які документи, акти, довідки, листування службового або особистого характеру або витяги з них, що містять відомості про обставини, які мають значення для справи [2].

Як письмовий доказ може розглядатися лише документ – інформація, зафіксована на матеріальному носії, що має реквізити, які дозволяють її ідентифікувати. Роздруківка web-сторінки на принтері не є документом, оскільки не містить необхідних реквізитів. Тому, необхідно надати роздруківці web-сторінки вигляду документа, який може бути використаний у суді як письмовий доказ порушення авторських прав. Такі дії, щодо забезпечення письмових доказів можуть вчинятися нотаріусом.

Цю думку підтверджує відомий приклад з роздруківкою скриншоту сторінки та подальшим нотаріальним посвідченням. Така практика закріплена в законодавстві РФ, тому заінтересовані особи, спір між якими розглядається в судах України, для отримання такого доказу вимушені звертатися за допомогою до російських нотаріусів. Наприклад, нотаріальне засвідчення копій сторінок російським нотаріусом використав позивач як доказ у справі ТОВ «Інтер-фільм» проти ТОВ «Київські оптичні мережі» [3, с.22].

Утім, не зважаючи на відсутність законодавчого закріплення, трапляються випадки засвідчення сторінок вітчизняними нотаріусами. Такий приклад наводить С. Фурса, «Нотаріус вчинив таку нотаріальну дію не дивлячись на те, що Порядком вона не передбачена та виходив із аналогії щодо допустимості у нотаріальному процесі електронних доказів, шляхом відтворення інформації із електронних реєстрів (витяги із Єдиних та Державних реєстрів). При цьому він керувався принципом: «все що не заборонено законом, те дозволено» та тим самим сприяв особі в охороні права, тобто здійсненні охоронної функції» [4].

Окрім цього варто звернути увагу й на те, що в деяких випадках національним судам копії роздруківки сторінки виявляється достатньо [3, с.22]: суд вважає, що факт використання твору був доведений позивачем шляхом надання суду письмового доказу – копії роздруківки сторінки із сайту, реєстратором доменного імені якого є відповідач, та на який міститься кольорове зображення твору образотворчого мистецтва – карикатури.

Водночас нотаріальне засвідчення критикується через неможливість фіксування нестатичних або візуальних матеріалів (аудіозаписів, мультимедійних творів тощо). Саме тому висловлюється думка про те, що доказова сила засобів, які застосовуються нотаріусами, не завжди відповідає технологічній специфіці Інтернету, а тому може містити недостовірні висновки [3, с.22].

З такою думкою не можна погодитися. Звернення до нотаріуса та засвідчення ним матеріалу є швидшою процедурою (протягом кількох годин), аніж залучення експерта, що за ухвалою суду може проводити експертизу (від 10 днів до декількох місяців). Більша ефективність нотаріального посвідчення може забезпечуватися фіксацією нотаріального процесу технічними засобами, що, з одного боку, сприятиме більшій його достовірності, з другого, – дозволить зробити фіксацію нестатичних матеріалів.

З приводу неможливість фіксування аудіо матеріалів в науковій літературі запропоновано вирішення даної проблеми. Так, І.В. Зайцева-Калаур зазначає: «порушення авторських прав в Інтернет-ЗМІ може здійснюватися розміщенням на web-сайті не лише текстового матеріалу, але і шляхом подання матеріалу аудіо і аудіовізуальним способом [5, с.165]. В останніх двох випадках унеможлиблюється нотаріальне посвідчення роздруківки web-сторінки. Фіксування порушення авторських прав в такий спосіб можливе лише шляхом

збереження інформації на твердих носіях». Автор пропонує «Засвідчуючи копії web-сторінок, які збереженні на твердих носіях, нотаріуси складають протокол огляду web-сторінки, опечатують конверт та здійснюють нотаріальний напис на конверті, в якому знаходиться твердий носій».

Список використаних джерел

1. Бойченко А. Захист авторського права та суміжних прав в Інтернеті. *Інтелектуальна власність*. 2012. № 7. С.37-41.
2. Цивільно-процесуальний кодекс України: Закон України від 18.03.2004 р. № 1618-І. *Відомості Верховної Ради України* 2004. №40-41. Ст. 492.
3. Мацкевич О. Особливості захисту авторських прав у цифровому масмедійному середовищі. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2015. №4. С. 15-25.
4. Фурса С.Я. Забезпечення доказів нотаріусом. *Теорія нотаріального процесу*. Київ. Алерта; Центр учбової літератури. 2012. С.304-317.
5. Зайцева-Калаур І.В. Організації засобів масової інформації як суб'єкти авторського права: дис.. канд..юрид. наук: 12.00.03. Київ.2013. 199 с.

Опаранюк О.С.
студентка магістратури
юридичного факультету
Тернопільського національного
економічного університету
Науковий керівник: д.ю.н., професор кафедри
цивільного права і процесу ТНЕУ
Теремецький В. І.

ПОНЯТТЯ ДОГОВОРУ ПРО ЗЛИТТЯ ТА ПРИЄДНАННЯ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ

Зважаючи на те, що здійснення злиття чи приєднання як форм реорганізації юридичних осіб залежить від узгодженого волевиявлення декількох суб'єктів, цілком очевидним є той факт, що інститут договору утвердився також і у сфері реорганізаційних правовідносин.

На сьогоднішній день у правовій доктрині відсутній уніфікований підхід до визначення правової природи договорів про злиття чи приєднання юридичних осіб. Ускладнює ситуацію також і той факт, що не лише розділ III «Окремі види зобов'язань» Цивільного кодексу України не виокремлює такий різновид договорів, а й загалом не містить посилань на вищевказану договірну конструкцію.

Водночас, фрагментарне закріплення положень про договори про злиття та приєднання зустрічається на рівні актів національного цивільного законодавства, а саме у Законах України: «Про акціонерні товариства» [1], «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» [2], «Про банки і банківську діяльність» [3]. Зокрема, ч. 1 ст. 81 Закону України «Про акціонерні товариства» вказує, що наглядова рада кожного акціонерного товариства, що бере участь у злитті, приєднанні, поділі, виділі або перетворенні, розробляє умови договору про злиття (приєднання) або план поділу (виділу, перетворення). Також варто відзначити, що новий Закон